

VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS
S P R E N D I M A S
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2017 m. spalio 10d.
Vilnius

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš kolegijos pirmininkės ir pranešėjos Jūratės Gaidytės-Lavrinovič, teisėjų Inos Kirkutienės, Liudmilos Zaborovskos, dalyvaujant pareiškėjo atstovei Aušrai Ižičkieni, atsakovės atstovui Viktorui Popandopulai, trečiojo suinteresuoto asmens atstovei Jelenai Vasilionokienei, viešame teismo posėdyje išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo UAB „Lietuvos rytas“ skundą atsakovei Visuomenės informavimo etikos asociacijai (trečiasis suinteresuotas asmuo – Teisėjų taryba, atstovaujama Nacionalinės teismų administracijos) dėl sprendimo panaikinimo ir

n u s t a t ė:

Pareiškėjas UAB „Lietuvos rytas“ kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas panaikinti Visuomenės informavimo etikos komisijos (toliau – ir Komisija) 2015 m. rugpjūčio 17 d. sprendimą Nr. EKS-7/15 bei priteisti patirtas bylinėjimosi išlaidas. Pareiškėjas skunde nurodė, kad skundžiamu sprendimu Visuomenės informavimo etikos komisija pripažino, jog dienraštyje „Lietuvos rytas“ paskelbta žurnalisto Vakario Deksnio publikacija „Kvailystes štampuoja kietakakčiai teisėjai“ („Lietuvos rytas“ 2015 m. balandžio 29 d.) (toliau – Publikacija) pažeidžia Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodekso 23 straipsnio nuostatas. Sprendime nurodyta, kad neva, Publikacijoje buvo kritikuojamas tik vienas iš teismo sprendimų, o Publikacijos pavadinimas ir jame naudojamos lingvistinės formuluotės esą nepagarbiai vertina ir menkina visą teismų sistemą. Publikacijoje yra kritikuojami du teisėjų sprendimai, todėl Komisijos išvada, jog Publikacijos pavadinime apibendrinančiai nepagarbiai įvertinta ir sumenkinta visa teismų veikla, yra nepagrįsta faktinėmis aplinkybėmis. Pareiškėjas nurodo, kad Komisija skundžiamą sprendimą priėmė, nesigilinusį į skundo esmę ir su juo susijusias faktines aplinkybes. Be to, Teisėjų tarybos skunde Komisijai prašoma išnagrinėti, ar Publikacijoje nebuvo pažeisti Žurnalistų ir leidėjų etikos kodekso (toliau – Kodeksas) 3, 4, 5 ir 22 straipsniai. Pareiškėjas nurodo, kad pateikė paaiškinimus Komisijai dėl Publikacijos atitikimo minėtiems Kodekso straipsniams. Skundžiamame sprendime konstatuojama, kad Publikacija, jos pavadinimas pažeidžia Kodekso 23 straipsnio nuostatas, apie ką nurodyta skunde, ir nebuvo kalbama posėdžio metu. Nei Teisėjų tarybos skunde Komisijai, nei posėdyje, kurio metu buvo nagrinėjamas skundas, Publikacijos, jos pavadinimo kalbos kultūros klausimas iš viso nebuvo keliamas, todėl pareiškėjas dėl šio Kodekso straipsnio galimo pažeidimo neturėjo galimybės pateikti savo paaiškinimų, buvo pažeista teisė būti išklausytam. Skundžiamame sprendime nurodytas reikalavimas laikytis kalbos kultūros yra neapibrėžtas. Iš skundžiamo sprendimo konstatuojamosios dalies formulavimo lieka neaišku, kuris konkrečiai žodis, jų junginys, frazė yra netaisyklinga, nelogiška, neatitinka bendrinės kalbos (tarties, žodžių vartojimo) normų. Komisijos sprendimas nėra motyvuotas, jame nėra nurodoma, kuo pasireiškė padarytas pažeidimas (kuris konkrečiai žodis, jų junginys, frazė yra netaisyklinga, nelogiška, neatitinka

bendrinės kalbos (tarties, kaitybos, žodžių vartojimo normoms). Teisėjai yra priskirtini prie viešų asmenų, kurių atžvilgiu taikomi kitokie privataus gyvenimo apsaugos standartai, negu kitiems asmenims. Kritiškesnė nuomonė apie viešą asmenį, gali būti pateisinama, o atsakomybė už žurnalisto pareikštą faktą ar nuomonę, susijusią su viešu asmeniu, taikytina tik nustačius, kad žurnalistas piktnaudžiavo teise reikšti nuomonę, o sprendžiant, ar buvo piktnaudžiauta šia teise, turi reikšmės, kad nuomonė išreikšta apie viešą asmenį, su kuriuo susiję duomenys gali būti labiau interpretuojami. Komisijos sprendimas nėra motyvuotas, priimtas pažeidžiant Komisijos darbo reglamento nuostatas, nepagrįstas faktiniais duomenimis, priimtas neįsigilinus į Publikacijos turinį ir rengimo aplinkybes, suinteresuotam asmeniui nesuteikta galimybė būti išklausytam dėl pažeidimo, kuris nebuvo jam inkriminuojamas nei skunde, nei posėdžio metu. Pareiškėjo nuomone, Komisijos sprendimas turi būti pripažintas neteisėtu, nepagrįstu ir todėl naikintinu.

Atsakovė - Visuomenės informavimo etikos asociacija - prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Atsiliepime į skundą nurodė, kad Publikacijoje buvo pateiktas vienpusis - kritiškas aprašomos situacijos vertinimas, o pačiame Publikacijos pavadinime „Kvailystes šlampuoja kietakakčiai teisėjai“ buvo panaudotos apibendrinančiai nepagarbiai teismų veiklą vertinančios bei menkinančios lingvistinės formuluotės. Publikacijoje buvo kalbama ne apie kelis skirtingus teismo (teismų) sprendimus, o apie Apeliacinio teismo sprendimą sustabdyti Vilniaus vakarinio apilinkkelio III etapo viešojo pirkimo procedūras. Tai, kad tuo pačiu klausimu buvo priimta ne viena, o dvi teismo nutartys, Publikacijos ir šios bylos kontekste laikytina nereikšminga aplinkybe. Statistinis skaitytojas, kuris ne tik perskaitė Publikacijos antraštę ir sužinojo, jog teisėjai „kietakakčiai“ bei „šlampuoja kvailystes“, civilinio proceso taisyklių neišmano ir iš Publikacijos suprato tik tiek, jog Apeliacinis teismas dėl neįvardintų priežasčių „pasitarnavo porai įmonių“, kurios neatitiko viešojo konkurso kvalifikacinių sąlygų. Komisija padarė pagrįstą ir teisingą išvadą, jog Publikacijos pavadinime vartojamos lingvistinės formuluotės „Kvailystes šlampuoja kietakakčiai teisėjai“ apibendrinančiai nepagarbiai vertina ir menkina visą teismų veiklą. Komisijos posėdžio, kuriame buvo nagrinėjamas Teisėjų tarybos skundas, metu pareiškėjo atstovei buvo užduotas klausimas dėl Publikacijos pavadinime vartojamų lingvistinių formuluočių, prašant paaiškinti, ar nebuvo galima parašyti to paties, nenaudojant pagarbos teismų sistemai nepridedančių išsireiškimų. Tiek šis Komisijos nario klausimas, tiek ir pareiškėjo atstovės atsakymas atsispindi Komisijos 2015 m. rugpjūčio 17 d. posėdžio protokole, todėl teigti, jog pareiškėjui buvo nepagrįstai suvaržyta teisė būti išklausytam nėra jokio pagrindo. Pareiškėjas skunde remiasi susiaurinta kalbos kultūros samprata, tačiau plačiąja prasme kalbos kultūra taip pat apima ir kalbos estetiką, etiką bei etiketą ir kelia reikalavimus jau ne tik kalbos taisyklingumui, bet ir jos kultūringumui, mandagumui. Būtent šia, plačiąja, prasme terminas „kalbos kultūra“ yra naudojamas Kodekse bei skundžiamame sprendime. Publikacijoje viešųjų asmenų kritikos ribos buvo akivaizdžiai peržengtos - nepagarbiai ir menkinančiai buvo pasisakyta ne tik apie konkrečių viešųjų asmenų darbą, bet ir apie visą teismų veiklą. Komisija pagrįstai ir teisėtai priėmė skundžiamą sprendimą, kuriuo pripažino, jog Publikacijoje buvo pažeistos Kodekso 23 straipsnio nuostatos, įpareigojančios žurnalistus laikytis vieno svarbiausių profesinių reikalavimų – kalbos kultūros reikalavimo, todėl pareiškėjo skundas yra nepagrįstas.

Trečiasis suinteresuotas asmuo - Teisėjų taryba - su skundu nesutiko. Atsiliepime į skundą nurodė, kad abi Publikacijoje kritikuojamos Lietuvos apeliacinio teismo nutartys yra susijusios su to paties viešojo pirkimo (pirkimo Nr. 158891) procesu. Tai patvirtina tiek pareiškėjo prie skundo pridėtamų nutarčių turinys, tiek aplinkybė, jog abiejų bylų, kuriose buvo priimtos šios nutartys, teismo proceso numeris yra tas pats (2-55-3-00353-2015-4). Publikacijoje kritikuojamas iš esmės vienas teismo sprendimas, t. y. sprendimas sustabdyti viešojo pirkimo procedūras. Vien formalus šiuo aspektu priimtų teismo procesinių sprendimų skaičius nesuteikė Publikacijos rengėjui teisės jos pavadinime panaudoti išraiškos priemones, sudarančias prielaidas tam, kad skaitytojas pavadinime išreikštą nepagarbią kritiką priskirtų apskritai teismų veiklai, juolab kad visuotinai žinoma, jog nemenka dalis skaitytojų dėl informacijos gausos peržvelgia

tik publikacijų pavadinimus ir (ar) jų iliustracijas. Skundą Komisijai paduodantis asmuo neturi pareigos skundžiamus veiksmus įvertinti teisiniu aspektu, t. y. nurodyti teisės normas, kurios dėl skundžiamų veiksmų galimai buvo pažeistos. Tai sudaro pagrindą išvadai, kad aplinkybė, jog dėstydamas skundą pagrindžiančius argumentus, jį padavęs asmuo nurodo ir teisės nuostatas, kurios galimai buvo pažeistos, neįpareigoja skundą nagrinėjančio subjekto skunde išdėstyti faktines aplinkybes vertinti tik tokiu teisiniu pagrindu, koks nurodytas skunde. Komisijos posėdyje buvo imtasi aktyvių veiksmų, siekiant išsiaiškinti pareiškėjo poziciją dėl aplinkybių, susijusių su publikacijos pavadinimu, dėl kurio iš esmės ir kyla ginčas, ir pareiškėjo atstovė dėl to davė savo paaiškinimus, todėl nėra pagrindo įžvelgti pareiškėjo teisės būti išklaustamam pažeidimo. Pareiškėjas sprendimą skunde cituoja fragmentiškai, iš jo teksto pašalindamas esminius žodžius, išreiškiančius argumentus, kuriais remdamasi Komisija priėmė skundžiamą sprendimą. Iš skundžiamo sprendimo turinio yra aišku, kad Publikacijos pavadinime pavartotos formuluotės pažeidžia Kodekso 23 straipsnio reikalavimus, kadangi yra „teisėjų darbą menkinančios“, „nepagarbios“, todėl jis yra tinkamai motyvuotas, suprantamas ir atitinka tokiems aktams keliamus reikalavimus. Nagrinėjamu atveju Publikacijos pavadinime pasitelktomis išraiškos priemonėmis yra iškreipiama tiesa, t. y. kaip minėta, sudaromos prielaidos skaitytojui pavartotus „epitetus“ susieti su visa teismų sistema, o ne konkrečiais sprendimais, todėl peržengia net ir viešųjų asmenų atžvilgiu leistinos kritikos ribas.

Teismo posėdžio metu pareiškėjo atstovė palaikė skundą, prašydama jį pilnai patenkinti. Atsakovo atstovas su skundu nesutiko, prašydamas atmesti, kaip nepagrįstą. Trečiojo suinteresuoto asmens atstovė prašė teismo skundo netenkinti.

Skundas atmestinas.

Byloje kilo ginčas dėl Visuomenės informavimo etikos komisijos 2015 m. rugpjūčio 17 d. sprendimo Nr. EKS-7/15, kuriuo pripažinta, kad Vakarų Deksnio publikacijoje „Kvailystes štampuoja kietakakčiai teisėjai“ (Lietuvos rytas, 2015 m. balandžio 29 d.) buvo pažeistos Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodekso 23 straipsnio nuostatos bei UAB „Lietuvos rytas“ įpareigotas paskelbti šį sprendimą dienraštyje „Lietuvos rytas“. Šis sprendimas grindžiamas išvada, kad publikacijos pavadinime „Kvailystes štampuoja kietakakčiai teisėjai“ yra pavartotos teisėjų darbą menkinančios nepagarbios formuluotės, kas neatitinka Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodekso 23 straipsnio reikalavimų.

Publikacijoje „Kvailystes štampuoja kietakakčiai teisėjai“ (b. l. 16-19) teigiama, kad Lietuvos apeliaciniame teisme priimti sprendimai, dėl kurių žala Vilniaus ir šalies ūkiui yra akivaizdi, aptariama tai, jog užtruko sutarties dėl Vilniaus vakarinio aplinkkelio darbų sudarymas, nors yra paaiškėjęs viešojo pirkimo konkurso laimėtojas. Nurodoma, jog konkurso sąlygas apskundė dvi bendrovės, kurios pačiame konkurse nedalyvavo, nes neatitiko kvalifikacinių reikalavimų. Straipsnyje yra įvardijami teisėjai Nijolė Piškinaitė ir Egidijus Žironas, kaip priėmusieji sprendimus stabdyti viešąjį pirkimą. Tekste yra nurodoma, kad teisėjas E. Žironas „pagarsėjo tuo, kad su kolegomis smagiai papuotavo pas Kaišiadorių verslininką Algimantą Radvilą, su kurio įmonėmis susijusias bylas pats nagrinėjo ir dar „pamiršo“ susimokėti“, taip pat teigiama, kad „ne veltui praėjusį penktadienį Teisėjų taryba vieningai pritarė E. Žirono atleidimui iš Apeliacinio teismo pirmininko pareigų pasibaigus jo paskyrimo terminui“. Publikacijoje išvardijama vakarinio aplinkkelio darbų svarba, paminima siūlymų kovos su nepagrįstu bylinėjimusi viešųjų pirkimų srityje priemonėmis. Tekste yra pacituojama Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro Rimanto Sinkevičiaus pozicija aptariamam klausimui. Straipsnyje iš esmės teigiama, kad dėl užtrukusių pirkimo procedūrų gali nukentėti jo įgyvendinimas, nepagrįsto bylinėjimosi viešuosiuose pirkimuose problema aptariama apskritai, kritiškai įvertinamas tinkamų jo išvengimo priemonių nebuvimas. Visuomenės informavimo įstatymo 41 str. 2 d. nustatyta, kad savo veikloje žurnalistai privalo *inter alia* teikti teisingas, tikslias ir nešališkas žinias, kritiškai vertinti savo informacijos šaltinius, atidžiai ir rūpestingai tikrinti faktus, remtis keliais šaltiniais. Jeigu nėra galimybės patikrinti informacijos šaltinio patikimumo, tai nurodyti skelbiamoje informacijoje; vadovautis savo veikloje pagrindiniais visuomenės informavimo principais, laikytis žurnalistų profesinės etikos normų. Šio įstatymo

43str. numatyta, kad žurnalistai ir leidėjai savo veikloje turi vadovautis etikos kodeksu, kurį tvirtina, keičia ar pildo viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų organizacijų ir Visuomenės informavimo etikos asociacijos narių atstovų susirinkimas. Visuomenės informavimo etikos komisijos įgaliojimai įtvirtinti Visuomenės informavimo įstatymo 46¹ str., kurio 3 d. nustatyta, kad Komisija rūpinasi viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų profesinės etikos ugdymu; nagrinėja profesinės etikos pažeidimus, kuriuos padarė viešosios informacijos rengėjai ar skleidėjai informuodami visuomenę; nagrinėja asmenų skundus dėl viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų veiklos, galimai pažeidus Kodekso nuostatas. Pagal to paties straipsnio 6 dalį, Komisijos sprendimai dėl profesinės etikos ar kitų pažeidimų turi būti skelbiami nedelsiant tose pačiose visuomenės informavimo priemonėse, kuriose Komisija nustatė šiuos pažeidimus, ir šio įstatymo 44 straipsnyje nustatyta paneigimo paskelbimo tvarka. Komisijos narius, pagal Visuomenės informavimo įstatymo 46¹ str. 2 d., deleguoja Visuomenės informavimo etikos asociacijos nariai. Šią asociaciją sudaro organizacijos, kurios vienija viešosios informacijos rengėjus, skleidėjus ir žurnalistus ir kurių narių veiklai taikomos Kodekso normos: Lietuvos žurnalistų sąjunga, Lietuvos žurnalistų draugija, Interneto žiniasklaidos asociacija, Lietuvos radijo ir televizijos asociacija, Regioninių televizijų asociacija, Lietuvos kabelinės televizijos asociacija, Nacionalinė rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacija (Visuomenės informavimo įstatymo 46 str. 2 d.). Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodekso 1 str. nustatyta, kad galimybė gauti ir skleisti informaciją, kaip viena iš pagrindinių žmogaus teisių, turi būti gerbiama, tačiau ją įgyvendinant privalu užtikrinti visas kitas žmogaus teises ir laisves. Šio kodekso 23 str. nustatyta, kad Žurnalistas turi būti profesionaliai pasirengęs; taisyklinga kalba, kalbos kultūra yra vienas svarbiausių žurnalistų profesinių reikalavimų.

Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodekso 23 nustatyta, kad „Žurnalistas turi būti profesionaliai pasirengęs; taisyklinga kalba, kalbos kultūra – yra vienas svarbiausių žurnalistų profesinių reikalavimų“. Publikacijoje naudojamas išsireiškimas „kietakakčiai“ yra užgaulus ir įžeidžiantis. Iš teismų praktikos pareiškėjas galėjo numatyti, kad Publikacijoje naudojami išsireiškimai gali neatitikti Kodekso reikalavimų – Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pripažinęs pagrįstais Komisijos sprendimus, kuriais konstatuoti Kodekso pažeidimai dėl kitų neetiškų išsireiškimų viešose publikacijose (LVAT 2014-05-12 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶⁶²-1078/2014; 2014-04-23 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴³⁸-27/2014). Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodekso 23 straipsnyje vartojama sąvoka „Kalbos kultūra“ yra vertinamojo pobūdžio kriterijus, susijęs su kokybiniu tam tikro žodžio, išsireiškimo ar jais išreiškiamos minties, kurie žurnalistų buvo pateikti viešai, vertinimu. Ar žurnalistų viešai pateikti tam tikri žodžiai, išsireiškimai bei jais išreiškiamos mintys atitinka kalbos kultūros reikalavimus, yra vertinama kiekvienu atveju atskirai, atsižvelgiant į šių žodžių, išsireiškimų bei jais išreiškiamų minčių atitikimą įteisintai leksikai, etikos ir etiketo reikalavimus, taip pat ir į visuomenėje egzistuojančių moralės ir dorovės normų reikalavimus. Teismo vertinimu, Publikacijos antraštė buvo užgauli ir skundžiamame sprendime pagrįstai konstatuota, kad Publikacija neatitiko Kodekso reikalavimų .

Pareiškėjo pateiktoje 2015-11-20 specialisto išvadoje (b. l. 81-82) pareikšta nuomonė dėl Publikacijos atitikimo kalbos kultūrai yra pateikta lingvistiniu aspektu. Teismas šią išvadą vertina kaip vieną iš byloje pateiktų įrodymų, pateiktų pareiškėjo iniciatyva. Teismas pasiūlė proceso šalims pateikti nuomonę dėl galimos teismo ekspertizės skyrimo ar kito specialisto išvados surašymo, atsakovo bei trečiojo suinteresuoto asmens atstovai nurodė, kad tinkamą ginčo publikacijos antraštės prasmės vertinimą kompetentingas yra atlikti bylą nagrinėjantis teismas, todėl papildoma ekspertizė ir (ar) specialisto išvada byloje nėra būtina. Pareiškėjo atstovė pateikė lietuvių kalbos specialistų sąrašą bei nurodė galimus klausimus jiems. Teismas neskyrė ekspertizės šioje byloje, atsižvelgdamas į šalių poziciją bei laikydamas, kad teisinį teksto atitikimo kalbos kultūros reikalavimams vertinimą, atsižvelgiant į šių žodžių, išsireiškimų bei jais išreiškiamų minčių atitikimą įteisintai leksikai, etikos ir etiketo reikalavimams gali atlikti pats teismas. Byloje surinkti faktiniai duomenys patvirtina, kad specialisto atlikta analizė nėra išsami (įvertintas tik vienas kalbos kultūros aspektas, analizuojami atskiri žodžiai, atskiros

konstrukcijos, neatsižvelgiama į pavadinimo visos kalbinės konstrukcijos kontekstą, specialisto nuomonė paremta subjektyviu vertinimu, neatitinkančiu kitų objektyvių byloje nustatytų aplinkybių. Specialisto išvadoje padaryta išvada, kad nė vienas straipsnio pavadinime „Kvailystes štampuoja kietakakčiai teisėjai“ naudojamų žodžių neturi neigiamų konotacijos žymų yra abejotina, kadangi vertinant Sinonimų žodyne (Elektroninė Sinonimų žodyno versija) teikiamus paaiškinimus, matyti, kad žodžio „kvailystė“ neigiama konotacija yra itin ryški: žodis „kvailystė“ (suteikiant jam žymą „menk.“) nurodomas kaip sinonimas žodžiui „nesąmonė“, kuris apibūdinama kaip „nesuderinamas su sveiku protu dalykas“. Žodis „kvailas“ Dabartinės lietuvių kalbos žodyne apibūdinamas taip: „kuris riboto menko proto, paikas“. Tokiu būdu nei kalbos vartojimo, norminimo rinkiniuose, nei natūralioje kalbinėje aplinkoje kvailumo požymis nėra vertinamas kaip teigiama savybė, t.y. turi neigiamos konotacijos žymų. Be to, specialisto išvadoje vertinant ginčo publikacijos pavadinimo atitikimą kalbos kultūros normoms, neatsižvelgta į kitas faktines aplinkybes: informacijos (nuomonės) sklaidimo formą (būdą), bendrą informacijos (nuomonės) pateikimo kontekstą. Teismas daro išvadą, kad byloje surinkti faktiniai duomenys patvirtina, jog specialisto atlikta analizė nėra išsami (įvertintas tik vienas kalbos kultūros aspektas, analizuojami atskiri žodžiai, atskiros konstrukcijos, neatsižvelgta į ginčo pavadinimo visos kalbinės konstrukcijos kontekstą).

Sprendžiant, ar skundžiamu sprendimu nebuvo nepagrįstai apribota pareiškėjo saviraiškos laisvė, reikšminga ir tai, kad šiuo atveju paskirta sankcija yra pažeidimo konstatavimas ir iš to, vadovaujantis Visuomenės informavimo įstatymo 46¹ str. 6 d., kylanti pareiga šį sprendimą paskelbti visuomenės informavimo priemonėje, kurioje nustatytas pažeidimas (dienraštyje „Lietuvos rytas“). Pareiškėjas su skundžiamu sprendimu taip pat nesutinka, nurodydamas, kad jame nepagrįstai teigiama, jog Publikacijos antraštė pateikė nepagarbų ir visą teismų veiklą menkinantį vertinimą, nors pačioje Publikacijoje buvo pateikiama žinia tik apie vieną teismo sprendimą. Pagal Viešojo administravimo įstatymo 8 str., administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus. Skunde pareiškėjas nurodė, kad Publikacijoje buvo kritikuojama Lietuvos apeliacinio teismo teisėjos Nijolės Piškinaitės 2015 m. balandžio 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr.e2-831-180/2015 bei to paties teismo teisėjo Egidijaus Žirono 2015 m. balandžio 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-821-186/2015. Teismas sutinka su pareiškėjo argumentu, kad Publikacijoje yra reiškiamas kritika daugiau negu vienam teisėjui. Publikacijoje buvo kritikuojamas iš esmės vienas teismo aktas – sustabdyti to paties viešojo pirkimo procedūras. Ši antraštė nėra informatyvi, gali būti interpretuojama kaip apibendrinanti visos teismų sistemos darbą, t. y. ir tų teisėjų, kurių veikla Publikacijoje nekritikuojama. Iš skundžiamo sprendimo turinio yra aišku, kokia Publikacijos dalis neatitiko Kodekso reikalavimų, skundžiamame sprendime yra aptarti reikšmingieji faktai ir teisės aktai, konstatuota, kad kritikuojant teismų darbą privalu tai daryti neįžeidžiai, paisant kalbos kultūros, Publikacijos pavadinime pavartotos teisėjų darbą menkinančios nepagarbios formuluotės, todėl šiuo atveju pareiškėjo argumentai dėl skundžiamo sprendimo atitikimo teisės aktų reikalavimams yra nepagrįsti, šis aktas yra motyvuotas tinkamai, suprantamas ir atitinka individualiems administraciniams aktams keliamus reikalavimus.

Skundžiamas sprendimas buvo priimtas Komisijos 2015-08-17 posėdyje. Kaip seka iš šio posėdžio protokolo išrašo (b. l. 44-46), atsakovės atstovei A. Ižičkieniui buvo užduotas klausimas: „neginčijant to, kad visuomenė turi teisę kritikuoti teismų darbą ir žurnalistai turi pagrįstą interesą juo domėtis, man kyla klausimas dėl lingvistinių formuluočių - ar negalima buvo parašyti to paties nenaudojant „kietakakčiai teisėjai štampuoja sprendimus“? Kuo Jūs motyvuotumėte sprendimą naudoti tokius išsireiškimus, kurie pagarbos teismų sistemai tikrai neprideda“; atsakydama į šį klausimą pareiškėjo atstovė pateikė paaiškinimą dėl termino „kietakakčiai“ panaudojimo. Skunde teismui pareiškėjas nenurodė jokių naujų aplinkybių, kurios

galėjo būti nežinomos Komisijai. 2015-08-12 paaiškinime Komisijai (b. l. 40-43) pareiškėjas pasisakė dėl publikacijos pavadinime naudotos daugiskaitos, paaiškino, kad taip pasirinkta, kadangi Publikacijoje kalbama apie du teismo aktus bei du teisėjus. Kaip matyti iš bylos medžiagos, pareiškėjas Komisijai nebuvo pateikęs paaiškinimų dėl kalbos kultūros termino, Kodekso 23 str. pažeidimo, tačiau šiuo atžvilgiu atsižvelgtina į tai, kad šie paaiškinimai yra argumentai dėl teisės aiškinimo. Pareiškėjas turėjo galimybę nurodyti visus esminius faktus. Teisė būti išklausytam pirmiausiai sietina su teise į teisingą teismą, o viešajame administravime įstatymai kai kur apskritai nekelia reikalavimo prieš priimant individualų administracinį aktą žodžiu išklausti asmenį, kuriam šis aktas sukelia teisinę pasekmę. Atitinkamai, tinkamu teisės būti išklausytu užtikrinimu paprastai laikoma galimybė tokį aktą apskūsti ir išsakyti savo argumentus teisminiame procese. Taigi pareiškėjo nurodytos aplinkybės dėl procedūrinių pažeidimų šiuo atveju neesminiai ir byloje surinkti įrodymai nepatvirtina procedūrinių pažeidimų priimant skundžiamą sprendimą, dėl kurių nustatyta tvarka pakartotinai išnagrinėjusi Teisėjų tarybos kreipimąsi, Komisija galėtų priėti prie kitokios išvados, negu yra pateikta skundžiamame sprendime. Visuomenės informavimo įstatymo 15 str. yra įtvirtinta asmens atsakymo teisė – kiekvienas fizinis asmuo, kurio garbę ir orumą žemina visuomenės informavimo priemonėje paskelbta tikrovės neatitinkanti, netiksli ar šališka informacija apie jį, taip pat kiekvienas juridinis asmuo, kurio dalykinei reputacijai ar kitiems teisėtiems interesams pakenkė tikrovės neatitinkanti, netiksli ar šališka informacija, turi teisę atsakyti, paneigdamas tikrovės neatitinkančią informaciją ar patikslindamas paskelbtą informaciją, arba pareikalauti, kad viešosios informacijos rengėjas ir (ar) skleidėjas šio įstatymo 44 straipsnyje nustatyta tvarka paneigtų tikrovės neatitinkančią informaciją. Kodekso 22 str. taip pat nurodyta, kad kritikuojamam asmeniui visada turi būti suteikta atsakymo teisė, t. y. galimybė pasiteisinti, paaiškinti ar paneigti klaidingą informaciją. Jeigu tokios galimybės nėra arba asmuo atsisako pasinaudoti atsakymo teise, būtina pranešti apie tai visuomenei. Komisija šio reikalavimo pažeidimo skundžiamame sprendime nenustatė, tačiau Publikacijoje nėra pateikta nei kritikuojamų teisėjų, nei oficialių teismų sistemos atstovų nuomonė. Išsamiau ištyrus Publikacijoje aptariamą klausimą, išklausius kritikuojamų asmenų ar teismų sistemos atstovų nuomonę, tai galėjo turėti įtakos Publikacijos turiniui bei antraštei ir atitinkamai, užkirsti kelią neigiamiems padariniams, kuriuos lemia Kodekso nuostatų pažeidimas.

Teismas, atsižvelgdamas į byloje surinktus įrodymus, nustatytas faktines aplinkybes, daro išvadą, kad skundžiamas Komisijos 2015-08-17 sprendimas priimtas, tinkamai taikant materialinės teisės normas, laikantis jų priėmimo tvarkos, atitinka tokio pobūdžio administraciniams aktams keliamus reikalavimus. Pareiškėjo skundas atmetamas kaip nepagrįstas (ABTĮ 88 str.1 p.).

Netenkinus skundo reikalavimų, nėra pagrindo priteisti pareiškėjui jo patirtų bylinėjimosi išlaidų (ABTĮ 40str.1d.).

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 84 str., 132 str., teismas

n u s p r e n d ė :

Pareiškėjo UAB „Lietuvos rytas“ skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo jo paskelbimo apeliacine tvarka gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, paduodant apeliacinį skundą tiesiogiai šiam teismui arba per Vilniaus apygardos administracinį teismą.

Teisėjai

Jūratė Gaidytė-Lavrinovič

Ina Kirkutienė

Liudmila Zaborovska